

in memoriam

SLAVKA GORJAN

Na začetku leta 1991 se je izteklo življenje arhivske svetovalke Slavke Gorjan. V njej, žal, ni bilo več moči, da bi se tako kot se je v svojem življenju nemalokrat, uprla bolezni in smrti. Rodila se je 8. maja 1919 v železničarski družini že po očetovi smrti. V številni družini ji tako pomanjkanje ni bilo tuje. Ob pomoči starejših sester je končala gimnazijo. Italijanska in kasneje nemška okupacija jo je privedla v vrste aktivnih organizatorjev narodnoosvobodilnega gibanja. Kot »agilna propagatorka OF« je bila 5. januarja 1944 aretirana in odpeljana v koncentracijsko taborišče Ravensbrück in od tu v taborišče Barth na delo v tovarni letal, kjer je ostala do konca vojne. Izčrpana se je avgusta 1945 vrnila domov. Trpljenje v taborišču ji je uničilo zdravje. Na ta čas so ji ostali grenki spomini in le nerada je spregovorila o vsem trpljenju, ponižanju in bridkih izkušnjah, ki jih je morala doživeti kot mlado dekle.

V arhivske vrste je stopila julija 1953 in jim ostala zvesta do upokojitve konec leta 1972. Začela je v arhivskem oddelku v Muzeju narodne osvoboditve sedaj Muzeju ljudske revolucije in potem z vključitvijo arhiva v novoustanovljenem Inštitutu za zgodovino delavskega gibanja sedaj Inštitutu za novejšo zgodovino. V arhivskem oddelku v muzeju se je takrat zbiralo predvsem gradivo partizanskih enot, organov in organizacij narodnoosvobodilnega gibanja ter italijanskega in nemškega okupatorja, ki ga je bilo treba urediti. Posvetila se je delu na fondih in zbirkah partizanskih vojaških enot in ustanov ter prav zaradi svoje natančnosti, sistematičnosti, posebnega odnosa do gradiva in njegovih ustvarjalcev, saj je posredno mednje sodila tudi sama, uved-

la posebno podrobno strokovno obdelavo tega gradiva. Njeni podrobni popisi glavnega štaba NOV in PO Slovenije ter njegovih oddelkov, partizanske sanitete, operativnih con, nekaterih divizij, brigad itd., so bili skupaj z njenim poznavanjem vsega gradiva in ne nazadnje izrednim spominom, dragoceno napotilo uporabnikom. Brez njenega poznavanja partizanskega gradiva in ustvarjalcev, bi ostala marsikatera muzejska razstava ali zgodovinski prispevek brez pomembnega vira. To delo je imela rada in stika s stroko tudi po upokojitvi ni pretrgala.

Vrsto let je bila vodja arhivskega oddelka. V tem času je vodila več skupnih nalog pri pripravi raznih tematskih vodnikov, pregledov in kartotek kot n.pr. gradivo za t.i. Beneški proces, glasbeniki v NOV, komandni kader v NOV, padli v narodnoosvobodilni borbi na območju Žužemberka, tuji državljani v NOV, tržaški arhiv itd. Leta 1961 je pripravila scenarij za Sava film Teror okupatorja. Pod njenim vodstvom je bil leta 1965 izdelan popis fondov in zbirk arhiva Inštituta za zgodovino delavskega gibanja za prvi skupni Vodnik po arhivih Slovenije. Od leta 1962 je bila v uredniškem odboru Zbornika dokumentov in podatkov o narodnoosvobodilni vojni jugoslovanskih narodov, del VI – Borbe v Sloveniji, od osme do sedemnajste knjige.

Njeni sodelavci v arhivu pa se spominjamo naše Slavke tudi kot dobre prijateljice. Znala je prisluhniti vsakršnim težavam, skušala razumeti, svetovati in pomagati, znala pa se je tudi iskreno povесeliti. S svojim nalezljivim smehom je vzpostavila v kolektivu prijetno vzdušje.

Marjeta Adamič